Kúty 07 - História a súčasnosť obce Kúty (1922-1932) - 7. časť :)

Venované pamiatke Jozefa Poláka, rodáka, obyvateľa a bývalého predsedu Miestneho národného výboru obce Kúty.

HISTÓRIA OBCE

Roku 1922

- sa predsedom Orla stal Matúš Hések. Vo funkcii predsedu pôsobil až do roku 1929,

- v decembri - veľkým prínosom pre telovýchovnú jednotu Orol sa stal príchod nového kútskeho farára Jozefa Käsmayera. Po príchode do obce ihneď vstúpil do Orla. Jeho pričinením boli konané duchovné cvičenia za účelom mravnej obrody členstva,

- vznikla v Kútoch nová kapela. Na klarinete hral František Stašek a Matej Kovarovič (Čecha), na krídlovke Ferda Riška (Čara) a Peter Čora (Šavrchta), na „tenory" Ignác Kubina a Fejt, na „trumpety" Hušek a Emuš Polák (Lulút), na bubon Peter Šedina a na basu Štefan Kubina. Na malý bubon hral Ján Hladík (Dráb).

Z roku 1922 - pochádza zachovaná medaila, ktorú dostal kútsky hasič Štefan Palkovič (Tomalín), čo znamená, že Dobrovoľný hasičský zbor vznikol v obci oveľa skôr.

Roku 1924

- 3. mája - bola v Kútoch založená miestna bunka Komunistickej strany[1]. Pri jej založení boli: Marek Čulen z Brodského, Kliment Dermek, Rudolf Ralbovský, Valúšek, Ambróz Vávra, Ferdinand Vávra, František Palkovič (Pšuda) a Karol Novoveský,

- okrem nej v obci pôsobili aj: Slovenská národná strana, Hlinkova slovenská ľudová strana a Republikánska strana maloroľníckeho a poľnohospodárskeho ľudu - Agrárna strana,

- sa v kronike obce prvýkrát spomína hasičský zbor.

Roku 1925

- 25. marca - sa za významnej pomoci farára Käsmayera konali krásne oslavy spolku, pri príležitosti ktorých bol Orol zasvätený Božskému srdcu. Zakúpený bol i obraz Božského srdca,

- 19. júla - oslávil spolok Orol päťročné jubileum. Konalo sa verejné cvičenie spojené s ľudovým zhromaždením, na ktoré prišli aj predstavitelia slovenskej národnej myšlienky. Zhromaždenia sa zúčastnili: Andrej Hlinka, Tománek, Ferdinand Juriga[2], biskup ndp. biskup Jantausch, minister Tiso, Gážik, poslanec Sivák, správca SSV Pöstanyi, profesor Hostal a iní. Celá obec bola vyzdobená kvetmi a zástavami,

- priniesol do obce prvý „futbal"[3] Ján Libuša.

V rokoch 1925-1935 - bol notárom obce Pavol Červenka z Malaciek.

V rokoch 1925-1927 - Kúcania videli prvé skutočné, kožené futbalové lopty. Chlapcom od Floriánka ju

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

požičiaval Ján Libuša, neskorší komisár obce, ktorý ju priniesol odkiaľsi z vojenčiny. V Hribove tiež mali „svoju“ loptu, ktorej majiteľom bol pekár Rudolf Kubina (Šimeček).

Roku 1926 - v tomto období medzi štyri najdôležitejšie súkromné železnice na Slovensku patrilo i spojenie Trnava-Kúty s odbočkou do Brezovej.

Počiatky kútskeho futbalu

Roku 1927 - dva roky potom, čo obyvatelia dediny videli prvú koženú futbalovú loptu a trpeli vďaka nej rinčaním rozbitých okien, bol založený v dvorovej miestnosti v hostinci u Tonky prvý Atletický klub s futbalovým oddielom A-C Kúty. Farba klubu bola bielo modrá a jeho prvým predsedom sa stal Jozef Kadlečík. Ako pozemok pre futbalové ihrisko bola určená plocha na Drahách. Úpravu terénu zabezpečili miestni nadšenci, bránky vyrobil miestny stolár Štefan Polák a futbalové siete uplietol známy rybár Ferda Ševčovič (Chovanec).

Zakladateľmi kútskeho futbalu boli: notár a rodák z Malaciek Pavel Červenka a hráči: učiteľ Ligetí, Štefan Vávra, rechtor Jozef Kadlečík, Kudláček, Frída Šimek, Pavol Procházka, Viliam Valla, Jozef Sofka (Húšek), Kristián Vávra, Stanislav Markovič, Ignác Palkovič (Mládeneček), Matej Lížik a iní predstavitelia Spolku gazdovského družstva.

Súpermi miestnych boli futbalisti z Lanžhota, z obce Kostice, Tvrdonice, Břeclav, Šaštín, Leváre, Skalica a Holíč. Svojou rýchlosťou bol známy František Valachovič (Rochka). Svojou vyškrobenosťou, dresom a ozajstnými kopačkami bol známy Pavel Červenka.

Roku 1928

- sa A-C Kúty stali riadne prihláseným - registrovaným členom ligy Západoslovenskej župy,

- prvý majstrovský a víťazný gól A-C Kúty strelil záložník Pavol Procházka v majstrovskom zápase proti mužstvu ŠK úradníci Bratislava. Zápas skončil výsledkom 1:0. Člemni mužstva boli: brankár Kudláček, obrancovia Ralbovský Tomáš a Ščasný František, stred poľa tvorili Kadnár, Procházka, František Valachovič a útočníci: Ján Mráz, Gusta Ščastný, Červenka, Riška Lukáč a Jozef Polák.

Nadšenie a ozajstný pocit zodpovednosti za reprezentáciu nemal konca kraja a od zápasu k zápasu bol spontánejší. Hráči sa sami museli skladať na ševcovskú dratvu potrebnú na zošitie často jediného futbalu. Dopravu na zápasy si zabezpečovali tiež sami, na bicykloch alebo rebriňáku[4] furmana Martina Mráza. Po víťaznom zapáse znela pieseň „Cigánko ty krásna...“,

- 28. augusta - zabil prvýkrát obyvateľa obce blesk. Volal sa Augustín Valachovič (Oromiš).

V rokoch 1929-1933 - v časoch hospodárskej krízy sa obec preslávila hlavne kvalitou dopestovaných zemiakov, raže a pšenice.

Roku 1929 - sa predsedom Orla stal dp. Jozef Käsmayer.

Roku 1930

- mala obec 2 908 obyvateľov,

- 20. júla - bola v obci slávnostne odhalená socha Andreja Radlinského v nadživotnej veľkosti. Počas slávnosti konanej pri tejto príležitosti prebehlo i župné cvičenie spolku Orol. Na slávnosti sa zúčastnili biskupi Marián Blaha, mal reč pri pamätníku, a Ján Vojtaššák.

Socha Andreja Radlinského v nadživotnej veľkosti

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Pri pamätníku vystúpili aj senátor Kovalík, Karol Sidor, Dr. Milan Radlinský (vnuk Andreja Radlinského), správca Spolku sv. Vojtecha, dp. Karol Nečesálek, gen. vikár, Peter Prídavok a tvorca pomníka Andrej Kováčik.

Futbalové mužstvo A-C Kúty v roku 1931

Roku 1932, v júni - bol zorganizovaný celookresný hladový pochod do Skalice. Z Kútov sa ho zúčastnilo asi 20 nezamestnaných obyvateľov. Pred Holíčom demonštrujúcich rozohnali policajti. Medzi zatknutými boli aj dvaja obyvatelia Kútov: Karol Novoveský a Michal Šimek.

V rokoch 1932-1934 - boli v obci postavené: štátna cesta smerujúca z Bratislavy do Brna, kino, lekárske stredisko a bola rozšírená škola.

[1] Rozumej Komunistickej strany Československa (KSČ).

[2] Kňaz, novinár, politik, poslanec uhorského parlamentu, narodil sa v Gbeloch (12. 10. 1874 - 23. 11. 1950).

[3] Kožená futbalová lopta.

[4] Rebrinový voz.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania